

KENTRON EPREYNHS THS APXAIOTHTOS

Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων του έτους 1997

A. Έρευνητικά προγράμματα.

I. Στὰ πλαίσια τοῦ *Νεολιθικοῦ προγράμματος* τοῦ Κέντρου ἡ ἐρευνήτρια κ. Λαΐα Ὁρφανίδη συνέχισε τὴν κατάρτιση τοῦ Νεολιθικοῦ Βιβλιογραφικοῦ καὶ Φωτογραφικοῦ Ἀρχείου γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὶς γειτονικὲς πρὸς αὐτὴν περιοχές. Ἀρχισε ἡ ἐκτύπωση τοῦ ἔργου τῆς κ. Ὁρφανίδη «Εἰσαγωγή στὴ Νεολιθικὴ Εἰδωλοπλαστικὴ, Νοτιοανατολικὴ Εὐρώπη καὶ Ἀνατολικὴ Μεσόγειος» (Μονογραφίαι Κ.Ε.Α. ἀρ. 4).

II. Στὸ *Κρητομυκηναϊκὸ πρόγραμμα* ἡ ἐρευνήτρια κ. Δέσποινα Δανηλίδου συνέχισε τὴν ἐνημέρωση τοῦ γενικοῦ «Βιβλιογραφικοῦ Ἀρχείου τῆς Προϊστορικῆς Ἑλλάδος» ποὺ καταρτίζει στὸ Κέντρο, καθὼς καὶ τῶν ἐπιμέρους θεματικῶν καὶ τοπογραφικῶν καταλόγων του. Ἡ κ. Δανηλίδου ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ἐπεξεργασία πρὸς ἔκδοση στὴ σειρὰ μονογραφιῶν τοῦ Κέντρου τῆς διδακτορικῆς τῆς διατριβῆς («Ἡ Ὀκτώσχημη ἀσπίδα στὸ Αἰγαῖο τῆς 2ης π.Χ. χιλιετίας»), γιὰ τὴν ἐκτύπωση τῆς ὁποίας ἄρχισαν οἱ σχετικὲς διαδικασίες (διενέργεια διαγωνισμοῦ καὶ ἀνάθεση σὲ τυπογραφεῖο). Ὁ ἐρευνητὴς κ. Χρῆστος Μπουλώτης συνέχισε τὴν μελέτη τῶν τοιχογραφιῶν τῆς Ἀκρόπολης τοῦ Γλᾶ καθὼς καὶ τοῦ ἀνασκαφικοῦ ὕλικου ἀπὸ τὸν προϊστορικὸ οἰκισμὸ Κουκονήσι Λήμου.

III. Στὸ *Κλασσικὸ πρόγραμμα* ἡ διευθύντρια τοῦ Κέντρου κ. Μαρία Πιπιλῆ ἀσχολήθηκε μὲ τὴν συγγραφή τεύχους τῆς διεθνοῦς σειρᾶς *Corpus Vasorum Antiquorum* («Ἀγγεῖα Ἰδιωτικῶν Ἀρχαιολογικῶν Συλλογῶν») καθὼς καὶ μὲ τὴν ὀργάνωση καὶ παρακολούθηση τῆς ἐτοιμασίας τευχῶν τῶν σειρῶν *Corpus Vasorum Antiquorum* καὶ *Corpus Signorum Imperii Romani* ἀπὸ ἄλλους συγγραφεῖς (βλ. παρακάτω). Ἡ ἐρευνήτρια κ. Βασιλικὴ Μαχαίρα ἄρχισε τὴν μελέτη τῶν γλυπτῶν τοῦ Μουσείου Ρόδου μὲ σκοπὸ τὴν συγγραφή ἐπιστημονικοῦ καταλόγου. Κατὰ τὴν διάρκεια ἐπιστημονικῆς ἀποστολῆς (25/8-20/9/97) ἄρχισε τὴν καταγραφή, μελέτη καὶ πρόχειρη φωτογράφιση τῶν γλυπτῶν, καὶ ἀσχολήθηκε μὲ τὸν ἔλεγχο τῶν ἡμερολογίων τῶν ἀνασκαφῶν 1957-67. Ἐπίσης, συνεργάσθηκε μὲ τὴν διευθύντρια τοῦ

Κέντρου στην οργάνωση του προγράμματος *Corpus Signorum* και την έκδοτική επιμέλεια έτοιμαζόμενου τόμου. Η έρευνήτρια κ. Βικτωρία Σαμπετάι προχώρησε την έρευνητική της εργασία στα πλαίσια του προγράμματος *Corpus Vasorum* (συγγραφή τεύχους που θα περιλαμβάνει άγγεϊα του Μουσείου Θηβών) και συνεργάστηκε με την διευθύντρια του Κέντρου στην επιμέλεια τεύχους τής Ύδιας σειράς που είναι υπό έκδοση.

IV. Διεθνή προγράμματα τής 'Ακαδημίας που τελούν υπό την έποπτεία του Κ.Ε.Α.

1. *Corpus Vasorum Antiquorum*

'Αρχισαν οί διαδικασίες έκδοσης του τεύχους «'Αγγεϊα του 'Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης» (υπό Κ. Σισμανίδη) και συνεχίσθηκε ή έτοιμασία των τευχών «'Αγγεϊα 'Ιδιωτικών 'Αρχαιολογικών Συλλογών» (υπό Μ. Πιπιλή), «'Αγγεϊα του 'Αρχαιολογικού Μουσείου Μαραθώνος» (υπό Π. Βαλαβάνη), «'Αττικές μελανόμορφες λήκυθοι του 'Εθνικού 'Αρχαιολογικού Μουσείου» (υπό Ε. Στασινοπούλου και Ε. Σερμπέτη), «'Αγγεϊα του 'Αρχαιολογικού Μουσείου Ρόδου» (υπό Α. Λαϊμού), «Γεωμετρικά άγγεϊα του 'Εθνικού 'Αρχαιολογικού Μουσείου» (υπό Ν. Κούρου) και «'Αγγεϊα του 'Αρχαιολογικού Μουσείου Θηβών» (υπό Β. Σαμπετάι).

2. *Corpus Signorum Imperii Romani*.

Συνεχίσθηκε ή έκτύπωση του πρώτου έλληνικού τεύχους τής σειράς, «Τά πορτραϊτα στα ταφικά μνημεία τής Μακεδονίας» (υπό Μ. Λαγογιάννη). Συνεχίσθηκε ή έτοιμασία του τεύχους «Τά Ρωμαϊκά πορτραϊτα του Μουσείου 'Ακροπόλεως» (υπό Γ. Δοντά) και του τεύχους «Τά Ρωμαϊκά πορτραϊτα τής Κρήτης» (υπό Μ. Λαγογιάννη) για τó όποιο έγινε πλήρης φωτογράφηση των μνημείων. 'Επίσης, μετά την θετική ανταπόκριση πολλών Μουσείων σε σχετική πρόσκληση τής 'Επιτροπής του CSIR, έγιναν ενέργειες για την ανάθεση συγγραφής νέων τευχών τής σειράς.

3. *Tabula Imperii Romani*.

Συνεχίσθηκε ή συγγραφή λημμάτων για τά τεύχη Κρήτης (υπό Α. Πετροπούλου) και Κεντρικής 'Ελλάδος (υπό Π. Καραναστάση, Β. Παπαευθυμίου και Χ. Βασδάρη).

Β. Άλλες δραστηριότητες των έρευνητών του Κ.Ε.Α.

Η διευθύντρια του Κέντρου κ. Μ. Πιπιλή μετέβη τόν Σεπτέμβριο στη Σάμο για την ολοκλήρωση τής μελέτης των Λακωνικών άγγείων του ίεροϋ τής 'Αρτέμιδος και υπέβαλε προς έκδοση δύο άρθρα εικονογραφικού περιεχομένου. Δημοσιεύθηκε ή μελέτη της «A Skyphos by the Affecter in Athens: Dispersed Fragments

Reassembled», στὸν τόμο *Greek Offerings. Essays on Greek Art in Honour of John Boardman* (1997) 87-94. Ἐπίσης, τὰ ἄρθρα τῆς «Thyestes», «Doris I», «Doris III» καὶ «Iliou persis» στὸ *Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae* (LIMC) τόμος VIII (1997), καὶ «Black-Figure Pottery: Laconian», «Arkesilaos Painter», «Boreads Painter», «Naukratis Painter», «Hunt Painter», «Rider Painter» στὸ *Dictionary of Art* (Macmillan Publishers, 1996) καὶ οἱ βιβλιοκρισίες τῆς τῶν A. Lemos, *Archaic Pottery of Chios. The Decorated Styles* (1991), E. Holmberg, *The Red-Line Painter and the Workshop of the Acheloos Painter* (1990) καὶ *On the Rycroft Painter and Other Athenian Black-Figure Vase-Painters with a Feeling for Nature* (1992) στὸ *Opuscula Atheniensi* 21 (1997) 221-224.

Ἡ κ. Α. Ὀρφανίδη κατέθεσε πρὸς ἔκδοση δύο μελέτες γιὰ τὴν νεολιθικὴ εἰδωλοπλαστικὴ. Δημοσιεύθηκε ἡ ἀνακοίνωσή τῆς «Μία νέα προσέγγιση στὴν ἐρμηνευτικὴ τῆς νεολιθικῆς εἰδωλοπλαστικῆς τῆς Θεσσαλίας καὶ τοῦ ἐλλαδικοῦ χώρου» στὰ *Πρακτικά τοῦ 3ου Συνεδρίου Λαρισαϊκῶν Σπουδῶν, Λάρισα 1995* (1997) 39-55.

Ὁ κ. Χ. Μπουλῶτης συμμετέσχε στὰ παρακάτω συμπόσια: α) Διεθνὲς Συμπόσιο Bronze Age Elites (Ἀθήνα, Μουσεῖο Γουλανδρῆ, 1997) μὲ τὴν ἀνακοίνωση «Αἰγαιακὰ σύμβολα ἐξουσίας καὶ κοινωνικοῦ status», β) The Wall-Paintings of Thera, First International Symposium (Σαντορίνη, 31 Αὐγούστου - 4 Σεπτεμβρίου 1997) μὲ τὴν ἀνακοίνωση «Itinerant Fresco-Painters in the Late Bronze Age: the Emergence and Diffusion Patterns of Prestigious Art», γ) Ἀκρωτήρι, 30 χρόνια ἀνασκαφικῆς ἔρευνας (Ἀθήνα, 18-19 Δεκεμβρίου 1997) μὲ τὴν ἀνακοίνωση «Οἱ πινακίδες Γραμμικῆς Α γραφῆς ἀπὸ τὸ Ἀκρωτήρι». Δημοσιεύθηκαν τὰ ἄρθρα τοῦ «Hypsipyle I» καὶ «Lemnos» στὸ *Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae* (LIMC) τόμος VIII (1997), καὶ «Παραστάσεις πόλεων στὴν αἰγαιακὴ τέχνη τῆς 2ης χιλιετίας π.Χ.», *Ἀρχαιολογία* 62 (1997) 42-56, καὶ ἡ βιβλιοκρισία τοῦ Μ. Τιβέριου, *Τὰ ἀρχαῖα ἐλληνικὰ ἀγγεῖα* (*Ἀρχαιολογία* 65, 1997, 167-169). Συνεργάσθηκε στὴν συγγραφὴ τοῦ βιβλίου τῆς Α' Λυκείου «Ἡ πολιτισμικὴ προσφορὰ τοῦ ἐλληνισμοῦ ἀπὸ τὴν Ἀρχαιότητα ὡς τὴν Ἀναγέννηση» (1997). Ἐπίσης, ἔδωσε διάλεξη στὸ Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Τμῆμα Ἀρχαιολογίας) μὲ θέμα «Κουκονῆσι Λήμνου» (Μάιος 1997) καὶ παρέδωσε ἐπὶ ἓνα ἐξάμηνο μαθήματα στὸ τμῆμα μεταπτυχιακῶν φοιτητῶν Ἀρχαιολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ἡ κ. Δ. Δαηλιδίδου ἀσχολήθηκε μὲ θέματα ὀργανωτικὰ καὶ ὑποδομῆς τοῦ ἐρευνητικοῦ προγράμματος «Δημοσίευση τῶν ἀνασκαφῶν Μυκηνῶν, 1962-89», ὑπεύθυνος τοῦ ὁποίου εἶναι ὁ Ἐπόπτης τοῦ Κέντρου, Ἀκαδημαϊκὸς κ. Σ. Ἰακωβίδης.

Ἡ κ. Β. Μαχαίρα συνέχισε τὴν συγγραφὴ μελέτης γιὰ τὸ ἱερὸ τῆς Ἀφροδίτης

στο Δαφνί και τὰ ἀντίστοιχα ἱερά στὴν Ἀθήνα, καὶ παρέδωσε πρὸς δημοσίευση ἄρθρο εἰκονογραφικοῦ περιεχομένου. Δημοσιεύθηκαν τὰ ἄρθρα τῆς «Thiasos», «Felchanos», καὶ «Zeus» (Hellenistic period - σὲ συνεργασία) στὸ *Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae* (LIMC) τόμος VIII (1997). Παρακολούθησε τὶς ἐργασίες τῆς Ε' Συνάντησης Ἑλληνιστικῆς Κεραμεικῆς (Χανιά, 7-14 Ἀπριλίου 1997) καὶ συμμετέσχε στὴν Διεθνή Σύνοδο τοῦ LIMC (Χίος, 23-25 Μαΐου 1997) στὴν ὀργάνωση τῆς ὁποίας συνεργάσθηκε.

Ἡ κ. Β. Σαμπετάι ὀλοκλήρωσε καὶ κατέθεσε πρὸς ἔκδοση ἄρθρο εἰκονογραφικοῦ περιεχομένου. Δημοσιεύθηκε ἡ ἀνακοίνωσή της «Aspects of Nuptial and Genre Imagery in Fifth-Century Athens: Issues of Interpretation and Methodology» στὸν τόμο Πρακτικῶν τοῦ Διεθοῦς Συνεδρίου *Athenian Potters and Painters* (Ἀθήνα, 1/12 - 4/12/94), eds. J. H. Oakley, W. D. Coulson, O. Palagia (1997) 307-323.

Ἡ Διευθύντρια
Μαρία Πιπιλή